

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/177/2019
Identifikačné číslo spisu: 7208224027
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7208224027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. U. Š., bývajúceho v O., X. X, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Tajtákom, Advokátska kancelária so sídlom v Košiciach, Ondavská 17, proti žalovanej MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave - Záhorskej Bystrici, Bratislavská 1/a, IČO: 31 444 873, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Paul Q, s.r.o, so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 35 906 464, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Blahušiak, o ochranu osobnosti a náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 28 C 167/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. septembra 2018 sp. zn. 9 Co 229/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. novembra 2016, č. k. 28 C 167/2008-1350 zaviazal žalovanú v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady odvysielat' v televízii Markíza tri pondelky nasledujúce po sebe v čase medzi 21:30 hod. a 22:15 hod., každý pondelok dvakrát, zvukovo-obrazové ospravedlnenie v nasledovnom znení: „Dňa 17.12.2007 odvysielala televízia Markíza v relácii Paľba príspevok Zmenka, ktorého pokračovanie Zmenka 2 odvysielala 11.2.2008. Dňa 30.6.2008 odvysielala televízia Markíza v relácii Paľba príspevok Výbité poistky. V týchto troch reláciách televízia Markíza neoprávnene zasiahla do občianskej cti, dobrého mena, ľudskej dôstojnosti a súkromia U. U. Š.. Za tieto neoprávnené zásahy do práva na ochranu osobnosti sa U. U. Š. ospravedľujeme.“ Žalovanej zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobu v časti o náhradu škody vylúčil na samostatné konanie, v ktorom bude rozhodnuté tiež o trovách konania.

1.1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej na vlastné náklady odvysielat' v televízii Markíza tri pondelky nasledujúce po sebe v čase medzi 21:30 hod. a 22:15 hod. každý pondelok

ospravedlnenie v presne uvedenom znení. Ďalej sa domáhal uloženia povinnosti zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 330.000,- eur a náhrady škody v sume 1.073.977,20 eur. Žaloba súvisela s reláciou Paľba, ktorú odvysielala žalovaná 17. decembra 2007 a 11. februára 2008 a týkala sa reportáže pod názvom „Zmenka“ a „Zmenka 2“, ako aj reportáže pod názvom „Výbité poistky“ odvysielanej žalovanou 30. júna 2008. V týchto reláciách uvedené bližšie označené tvrdenia proti žalobcovi mali zasiahnuť do jeho osobnostného práva.

1.2. Súd prvej inštancie výroky označené žalobcom zaradil pre účely posúdenia ich oprávnenosti do dvoch skupín, a to bližšie označené hodnotiace úsudky, ktoré neboli objektívne spôsobilé vyvolať nemajetkovú ujmu, a preto ani nemohli pôsobiť jednoznačne voči žalobcovi (bod 12 odôvodnenia prvostupňového rozsudku) a ďalšie bližšie označené výroky, v ktorých však súd prvej inštancie nemohol posudzovať ich skutkový základ, nakoľko posúdenie viny, teda že skutok sa stal a že ho spáchal žalobca, prináleží len súdu, ktorý je príslušný rozhodnúť v jeho trestnej veci na základe obžaloby podanej proti jeho osobe (bod 13 odôvodnenia prvostupňového rozsudku). Akékoľvek vyjadrenie sa o vine žalobcu by znamenalo porušenie zásady prezumpcie neviny. Zverejnením informácií porušujúcich ústavný príkaz prezumpcie neviny tak žalovaná neoprávnene zasiahla do všeobecného osobnostného práva žalobcu, na ktorom závere súdu už nie je spôsobilý nič zmeniť ani prípadný konečný verdikt o vine žalobcu v trestnom konaní.

1.3. Za primeranú k podrobne rozvedeným okolnostiam, za ktorých k zásahu došlo, jeho intenzity, rozsahu a trvania (závažnosti), osobitne majúci na zreteli, že k zásahu do všeobecného osobnostného práva žalobcu došlo opakovane, pri zohľadnení, že žalobcom požadovaný rozsah a spôsob ospravedlnenia, ktoré žalovaná na základe tohto rozsudku musí vykonať - po tri pondelky, vždy dvakrát za sebou v približne rovnakom čase, v akom boli odvysielané sporné reportáže, tiež sčasti zmierni nemajetkovú ujmu žalobcu, súd považoval sumu 25.000,- eur. V tomto rozsahu (čo do morálnej i relatívnej satisfakcie), súd žalobe žalobcu v časti o ochranu osobnosti vyhovel a v prevyšujúcom rozsahu súd žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oboch strán sporu rozsudkom z 26. septembra 2018 sp. zn. 9 Co 229/2017 potvrdil prvostupňový rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej uverejniť ospravedlnenie, vo výroku o priznaní nemajetkovej ujmy a vo výroku o zamietnutí žaloby o priznanie nemajetkovej ujmy nad 25.000,- eur do 100.000,- eur a odmietol odvolanie proti výroku, ktorým súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne v rozhodnutí o vylúčenom nároku. Zároveň stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Uvedol, že súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a náležite zistil skutkový stav. Vykonalé dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil aj svoje rozhodnutie. Zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Nebola zistená vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil. Podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na ktoré v podrobnostiach aj odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

2.2. K výhradám žalobcu a žalovanej k priznanej výške nemajetkovej ujmy, poukazujúcim o.i. aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, Krajského súdu v Ostrave, odvolací súd uviedol, že za ustálenú súdnu prax nemožno považovať rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (vydané v období po roku 1992), Ústavného súdu Českej republiky ani rozhodnutia okresných a krajských súdov, na ktoré poukazovali žalobca i žalovaný v odvolaní, ale aj počas konania pred súdom prvej inštancie.

2.3. Za nedôvodné považoval odvolací súd tvrdenia žalovanej uvádzané v odvolaní o vnútornej rozpornosti rozsudku súdu prvej inštancie, keď súd na jednej strane súhlasil s kritikou konania žalobcu, na druhej strane ju (žalovanú) sankcionuje za to, že opísanie týchto konaní žalobcu vyvoláva u divákov negatívny dojem voči žalobcovi a porušuje jeho práva na prezumpciu neviny. Ďalej uviedol, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie je podrobne rozvedené konanie žalovanej, ktorým došlo k porušeniu zásady prezumpcie neviny. V tejto súvislosti odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že aj pravdivé tvrdenia sú neoprávneným zásahom, ak sa dotýkajú sféry osobného súkromia chráneného právom, v danom prípade prezumpcie neviny. Pri posudzovaní (ne)dôvodnosti žaloby o ochranu osobnosti správne súd prvej inštancie posudzoval reportáže a upútavky ako celok, nie iba izolovane

jednotlivé výroky vzhľadom na to, že rozhodujúcou otázkou bolo posúdenie, či informácie boli žalovanou (redaktorom) vedené v tom zmysle, že otázka viny (žalobcu) je vopred rozhodnutá. Uvedený postup súdu prvej inštancie je v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 689/2014.

2.4. Správne pri rozhodovaní prvostupňový súd prihliadal aj na obsah listinných dôkazov (písomné prehlásenia), vzhľadom na to, že pravdivosť obsahu týchto písomných prehlásení (okrem spochybnenia dôveryhodnosti U. P. Š., čím bola spochybnená aj pravdivosť obsahu jeho písomného prehlásenia) žalovaná počas konania pred súdom prvej inštancie žiadnym spôsobom nespochybňovala, nenavrchovala okrem výsluchu svedka Š. výsluch iných svedkov. Za nenáležitú preto odvolací súd považuje námietku žalovanej o nesprávne vykonanom dokazovaní písomnými vyjadreniami svedkov. Pokiaľ žalovaná namietala vierohodnosť prehlásenia U. P. Š. a navrhovala ho vypočítať k obsahu prehlásenia, prihliadajúc na skutočnosti vyplývajúce z prehlásení ďalších osôb z okruhu rodiny, priateľov, kolegov, známych z oblasti, v ktorej pôsobil, za správny považuje odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie, že výsluchom tohto svedka nebolo možné zásadne ovplyvniť spôsob hodnotenia nemajetkovej ujmy, a preto návrh na výsluch tohto svedka zamietol.

2.5. Ani námietky žalovanej, podľa ktorých počet ospravedlnení priznaných žalobcovi je až 6, pričom počet relácií bol pritom iba 3 a reportáž „Výbité poistky“ obsahovala o tejto kauze len stručnú zmienku a o neurčitosti textu ospravedlnenia, uvádzané v odvolaní, nemožno považovať za dôvodné. Prihliadajúc na okolnosti, za ktorých došlo k zásahu, na rozsah zásahu a na skutočnosť, že ide o širokú publicitu (vzhľadom na sledovanosť žalovanej) aj odvolací súd považuje počet ospravedlnení za primeraný, text ospravedlnenia nemožno považovať za neurčitý, lebo zákon za jednu z foriem zadosťučinenia považuje aj ospravedlnenie, pričom neurčuje spôsob, prípadne formu ospravedlnenia.

2.6. Za neopodstatnenú považoval odvolací súd aj námietku žalovanej o neodôvodnení rozhodnutia v časti o povinnosti uverejniť ospravedlnenie. Odôvodnenie rozhodnutia o tejto povinnosti je zahrnuté v odôvodnení rozhodnutia o priznaní nemajetkovej ujmy, je uvedené síce stručne, ale spĺňa náležitosti odôvodnenia. Z jeho formulácie vyplýva odkaz na dôvody, pre ktoré súd považoval nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu za dôvodný, resp. prečo nepovažoval za primerané zadosťučinenie priznané predmetným rozsudkom podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Keďže postup podľa § 13 ods. 2 OZ prichádza do úvahy iba v prípade, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1, je zrejmé, že musia byť splnené podmienky pre priznanie zadosťučinenia, ktorým v danom prípade je ospravedlnenie.

2.7. Žalovaná vo vyjadrení doručenom odvolaciemu súdu 4. júna 2018 poukazovala aj na skutočnosť, že rozhodnutím Národnej banky Slovenska sa poisťovňa Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze (v ktorej žalobca pôsobí) dostala do nútenej správy a v súčasnosti je v konkurze a okolnosti, za ktorých k tomu došlo, čím spochybňovala možnosť zníženia dobrého mena žalobcu, vzhľadom na negatívnu reputáciu, ktorú si mal spôsobiť ako člen najvyššieho vedenia skrachovanej poisťovne. Uvedené tvrdenia podľa záveru odvolacieho súdu nie sú spôsobilé spochybníť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ide o udalosti, ku ktorým došlo s veľkým časovým odstupom nielen od odvysielania relácií, ale aj od rozhodnutia súdu prvej inštancie, týkajú sa spoločnosti, ktoré nemožno stotožniť s konaním žalobcu ako fyzickej osoby, pričom pre posúdenie, či došlo k zásahu do práv žalobcu na ochranu osobnosti, porušeniu zásady prezumpcie neviny a pre určenie výšky nemajetkovej ujmy je rozhodujúca situácia v čase, kedy došlo k zásahu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobca a žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie.

3.1. Konanie o podanom dovolaní žalobcu súd prvej inštancie uznesením z 20. februára 2019 č. k. 28 C 167/2008-1570 zastavil, keďže v stanovenej lehote nezaplatil súdny poplatok za podané dovolanie. Proti tomuto rozhodnutiu (vyššieho súdneho úradníka) podal žalobca sťažnosť, o ktorej rozhodol prvostupňový súd (sudkyňa) uznesením z 21. marca 2019 č. k. 28 C 167/2008-1619 tak, že sťažnosť zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 5. apríla 2019.

3.2. Žalovaná prípustnosť dovolania proti prvému výroku odvolacieho rozsudku odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tým, že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdili. Na základe nižšie uvedených dôvodov navrhla zrušiť odvolacie (prvý výrok) a prvostupňové

(prvý a druhý výrok) rozhodnutie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň podala návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku.

3.3. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaná poukázala na nedostatočné súdne odôvodnenie (i) príčinnej súvislosti medzi napádanými výrokmi a zásahom do práv žalobcu, (ii) primeranosti uložených povinností žalovanému, (iii) nevykonanie testu proporcionality a (iv) nedostatočné skúmanie pravdivosti sporných výrokov.

3.4. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaná poukázala na odvolacím súdom nesprávne právne posúdenie viacerých otázok. Tieto otázky žalovaná formulovala ako nesprávne právne posúdenie 1. „právnej otázky neoprávnenosti zásahov do žalobcových práv“ (bod 3.4.1.), 2. „právnej otázky vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a určenie jej výšky“ (bod 3.4.2.) a „prípustnosti prepisov odposluchov z trestného konania žalobcu“ (bod 3.4.3.). V rámci takto koncipovaných právnych otázok potom žalovaná polemizovala so skutkovým stavom zisteným súdmi, jeho hodnotením a konečnými ich závermi, ktoré z vlastného uhlu pohľadu spochybňovala a kritizovala (pozri aj body 23.4. a 24.1.). V tomto ohľade poukazovala na - podľa jej názoru správny - výklad na vec sa vzťahujúcich predpisov (napr. § 3 OZ a § 13 ods. 3 OZ, čl. 3 a čl. 16 CSP, § 196 CSP) a celý rad rozhodnutí medzinárodných a vnútroštátnych súdnych autorít.

3.4.1. V súvislosti s odvolacím súdom nesprávne riešenou právnou otázkou o neoprávnenosti zásahov do žalobcových práv žalovaná namietala, že sa odvolací súd odmietol zaoberať pravdivosťou skutkového základu „druhej“ skupiny výrokov (iba) z dôvodu, že by tým porušil zásadu prezumpcie neviny v trestnej veci vedenej proti žalobcovi (bod 13 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia), ktorá trestná vec podľa žalovanej nebola skončená ani do času podaného dovolania. Podľa názoru žalovanej nemôže byť prekážkou posúdenia existencie pravdivého základu pre hodnotiace úsudky v sporoch na ochranu osobnosti skutočnosť, že pravdivosť skutkového základu hodnotiaceho úsudku môže posúdiť iba trestný súd po podaní obžaloby. Poukázala aj na podobnú vec, ktorá skončila zamietnutím jeho žaloby a na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 107/2010. Za ustálenú rozhodovaciu prax v tomto prípade označil dovolacie rozhodnutie sp. zn. 6 Cdo 169/2011, nálezy ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 107/2010, IV. ÚS 492/2012, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Lingens v. Rakúsko, č. 9815/82, Nilsen a Johnsen v. Nórsko, č. 23118/93, Feldek v. Slovensko, č. 29032/95 a Thorgeir Thorgerson v. Island, č. 13778/88.

3.4.2. Podľa názoru žalovanej nižšie súdy nesprávne právne posúdili vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a nesprávne určili jej výšku. Poukazuju na viaceré rozhodnutia ESLP, ústavného súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [(1 Cdo 89/97, 4 Cdo 15/03, 5 Cdo 202/2009, 3 Cdo 108/2011) ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“] žalovaná uviedla, že nižšie súdy tým, že priznali žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, aj keď jej vznik žalobca nepreukázal, rozhodovali odlišne od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a najvyšších súdnych autorít.

3.4.3. Žalovaná ďalej namietala nesprávne právne posúdenie prípustnosti prepisov odposluchov z trestného konania žalobcu. V tomto ohľade uviedla, že súd prvej inštancie v bode 4 svojho odôvodnenia vychádzal z nesprávneho názoru, že vykonanie dôkazu záznamom telefonického prevádzky realizovaného políciou, bez ohľadu na to, či tento dôkaz pre účely trestného konania bol alebo nebol získaný zákonným spôsobom, je v civilnom sporovom konaní zásadne vylúčené. Podľa názoru žalovanej takýto dôkaz v civilnom konaní prípustný je, vychádzajúc z čl. 16 ods. 2 a čl. 3 základných princípov CSP. Listinné prepisy odposluchov získala žalovaná legálnou cestou z trestného spisu žalobcu. Tým, že nižšie súdy nepripustili uvedené dôkazy navrhované žalovanou, vystavili ju tým dôkaznej núdzi, čo v konečnom dôsledku viedlo k odmietnutiu spravodlivosti. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie ESLP vo veci Rádio Twist v. Slovenská republika, sťažnosť č. 62202/00, na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 44/00, rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1774/14 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 64/2004.

3.5. Žalovaná zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť nižších súdnych rozhodnutí v časti uloženia povinnosti žalovanej odvysielat' ospravedlnenie žalobcovi, čo odôvodnila predpokladom úspešnosti podaného dovolania, ako aj hrozbou nenapraviteľnej ujmy žalovanej v prípade, ak bude musieť odvysielat' ospravedlnenie žalobcovi.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 689/2014 a na v spise založené rozhodnutia Ústavného súdu ČR a odvolacieho súdu sp. zn. 1 Co

653/2014. K dovolacím námietkam uvedeným v bode 3.4.1. žalobca uviedol, že v kontexte príspevku „Zmenka“ a „Zmenka 2“ žalovaná v súvislosti so žalobcom použila 1x označenie vrah, 10x označenie podvodník, resp. podvod, 2x falšovanie, 5x dodatočné dopisovanie do dokumentov, teda pozmeňovanie listín, 1x zahadzovanie stôp, teda marenie spravodlivosti, 1x označenie organizovaná skupina, teda (20x) také konkrétne právne termíny (skutkové kvalifikácie), ktorých obsah sa spája s dokonanou a dokázanou trestnou činnosťou. Ďalej uviedol, že napriek právoplatnosti odvolacieho rozhodnutia sa žalovaná ani k času podania tohto vyjadrenia (7. marca 2019) žalobcovi neospravedlnila. Napokon žalovaná nepravdivo uvádza, že trestné konanie voči žalobcovi prebieha, keďže najvyšší súd ešte dňa 5. decembra 2018 rozhodol tak, že dvojnásobné oslobodenie spod obžaloby Špecializovaným trestným súdom potvrdil tak, že odvolanie prokuratúry odmietol ako neopodstatnené. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby najvyšší súd dovolanie žalovanej a jej návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 CSP) a naň oprávnenou osobou (§ 424 CSP), ktorá je v dovolacom konaní zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, preto je potrebné ho odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

11. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalovaná vyvodila prípustnosť dovolania najskôr z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia súvisiace predovšetkým s procesom vykonávaného dokazovania i samotného právneho posúdenia veci [nedostatočné skúmanie pravdivosti sporných výrokov, nedostatočné zistenie príčinnej súvislosti medzi napádanými výrokmami a zásahom do práv žalobcu, neprimeranosť uložených povinností žalovanej a nevykonanie testu proporcionality (pozri bod 3.3)].

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba

rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka v súvislosti s nesprávnym procesným postupom namietala nedostatok dôvodov a tým nepreskúmateľnosť rozhodnutí nižších súdov v spojitosti s procesom vykonávaného dokazovania a samotnými ich právnymi závermi.

14. Z doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že nevykonanie niektorého z navrhovaných dôkazov bez ďalších relevantných skutočností nezakladá tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Súd totiž nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky stranou sporu navrhnuté dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, lebo týmto postupom súd neporušil právo strany sporu (v tomto prípade žalovanej) na spravodlivý proces.

15. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania bola aj ďalšia dovolacia námietka žalovanej o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

16. Pokiaľ ide o dovolateľkou tvrdenú nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že tvrdenie dovolateľky o tom, že rozhodnutie dovolacieho súdu je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, nepovažuje za dôvodné. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia bolo najvyšším súdom prijaté zjednocujúce stanovisko R 2/2016. V zmysle prvej vety tohto stanoviska nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania. V druhej vete stanoviska sa konštatuje, že (len) výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Toto stanovisko je dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v súčasnosti (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 6 Cdo 37/2017, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

17. Podľa názoru najvyššieho súdu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj

odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

18. Pokiaľ dovolateľka považovala za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP nesprávne právne závery súdov nižších inštancií [pravdivosť sporných výrokov, príčinné súvislosti medzi napádanými výrokmi a zásahom do práv žalobcu, neprimeranosť uložených povinností žalovanej, či test proporcionality (bod 12)], dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy Občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa názoru najvyššieho súdu nie je ani po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalovanou tvrdenú vadu zmätočnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (por. sp. zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

19. Z týchto dôvodov najvyšší súd vzhľadom k tomu, že v dovolaní sa nedôvodne namieta existencia procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolanie v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

20. Žalovaná v podanom dovolaní namietala (aj) nesprávne právne posúdenie viacerých otázok (bod 3.4.). Z ich obsahu však ani za použitia výkladového pravidla uvedeného v ustanovení § 124 CSP nebolo možné vyabstrahovať zákonom predpokladanú právnu otázku, iba na riešení ktorej/ktorých odvolací súd postavil svoje rozhodnutie v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Na tomto mieste považuje dovolací súd za dôležité uviesť, že prvé dve námietky žalovanej v ich súhrne vyplývajú z trichotomickej štruktúry § 13 OZ [„neoprávnenosť zásahov“ a „vzniku a/alebo výšky náhrady“ (pozri bod 3.4.1 a 3.4.2)], pričom žalovaná uviedla (iba) všeobecnú charakteristiku ňou videných nesprávností v polemike s právnymi názormi odvolacieho súdu. Podobné závery platia aj pre ostatne uvedenú otázku (bod 3.4.3), ktorá má povahu procesnú a súvisí so skutkovou a dôkaznou stránkou veci.

21. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

22. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Pokiaľ dovolateľ neoznačí alebo nesprávne označí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný

bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 14/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo 50/2017 a 8 Cdo 141/2017).

23. Žalovaná v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením „právnej otázky neoprávnenosti zásahov do žalobcových práv“ (bod 3.4.1.) poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 6 Cdo 169/2011, ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 107/2010, IV. ÚS 492/2012 a rozhodnutia ESLP vo veci *Lingens v. Rakúsko*, č. 9815/82, *Nilsen a Johnsen v. Nórsko*, č. 23118/93, *Feldek v. Slovensko*, č. 29032/95 a *Thorgeir Thorgerson v. Island*, č. 13778/88.

23.1. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pritom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu (3 Cdo 163/2018).

23.2. Najvyšší súd predovšetkým konštatuje, že do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani ESLP (m. m. R 71/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 165/2018, 6 Cdo 79/2017). Pokiaľ sa riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odkloní od právnych záverov prijatých týmito súdmi, resp. je týmito súdmi rozhodovaná rozdielne, nemôže ísť o odklon, resp. rozdielnu rozhodovaciu činnosť relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Na základe uvedeného najvyšší súd nemohol prihliadať na dovolateľkou označené rozhodnutia ústavného súdu a ESLP.

23.3. V rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 169/2011, od ktorého sa podľa žalovanej mal odvolací súd odkloniť, najvyšší súd v spore o ochranu osobnosti zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie z dôvodov nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (§ 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku). Nosné dôvody tohto zrušujúceho rozhodnutia spočívali v závere dovolacieho súdu, že «na najpodstatnejšiu z otázok testu „Ako bolo kritizované“ totiž odpovedal (odvolací súd, pozn.), že všetky údaje boli nepravdivé, a to bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia tohto záveru ... aj pokiaľ ide o zmeňujúce výroky, ktorými bola žalovanej uložená povinnosť ospravedlniť sa ... Odvolací súd totiž svoj záver o nepravdivosti ... uvedenej informácie nijako neodôvodnil». Na rozdiel od veci sp. zn. 6 Cdo 169/2011 nižšie súdy v teraz posudzovanej veci nevychádzali z názoru, že druhá časť výrokov (kde bola žalovaná neúspešná, pozn.) bola pravdivá alebo nepravdivá, ale pri ich posudzovaní podstatným bolo to, že týmito výrokmi bol porušený ústavný princíp prezumpcie nevinu. Z uvedeného je zrejmé, že predmetný odkaz dovolateľky sa týkal sporu skutkovo a právne zreteľne odlišného. Jej dovolacia argumentácia, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil od záverov vyjadrených v tomto rozhodnutí najvyššieho súdu, je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

23.4. Námietky žalovanej o nesprávnom právnom posúdení „právnej otázky neoprávnenosti zásahov do žalobcových práv“ by neobstáli ani z dôvodu, že žalovaná nevymedzila dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 1 a 2 CSP. V tejto časti dovolania žalovaná - okrem naformulovania vyššie uvedenej „právnej“ otázky - ďalej napr. uvádzala „[s]údy nesprávne právne kvalifikovali napádané reportáže a výroky v nich obsiahnuté...“, „[p]osúdenie pravdivosti skutkových tvrdení a pravdivého základu pre hodnotiace úsudky je nevyhnutným krokom pre zaujatie záveru o oprávnenosti ... zásahu“, „v bode 13 na strane 31 ... uviedol súd ... Ďalej súd uviedol ... Pokračoval ... Takéto závery súdu nie sú udržateľné...“, „Žalovaný poukazuje na fakt, že trestné konanie ... stále prebieha“, „Svedkovia ... mali absolútne právo povedať ...“, „Tým, že súdy ... neposúdili skutkový základ...“, „Konajúce súdy, najmä súd prvej inštancie mal bezpodmienečne skúmať ...“. V zhode s už uvedeným v bodoch 3.4 a 20 dovolací súd opätovne uvádza, že prezentované námietky žalovanej predstavujú jej skutkové tvrdenia, právne úvahy a nesúhlas s právnym posúdením veci, pričom sama polemika dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Ak dovolateľka v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1

písm. a/ CSP nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jej názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu.

23.5. K nesúhlasu žalovanej so závermi nižších súdov k stretu slobody prejavu s princípom prezumpcie neviny (bod 3.4.1.) dovolací súd nad rámec veci uvádza, že sa stotožňuje s názorom vysloveným ústavným súdom vo veci sp. zn. I. ÚS 689/2014 publikovaným v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod č. 32/2016 podľa ktorého „[p]rezumpcia neviny nebráni informovať o trestnom konaní alebo okolnostiach, ktoré môžu opodstatňovať záver, že sa niekto dopustil trestnej činnosti; vyplývajú z nej však určité medze, ak ide o spôsoby, akým má k takému prejavu dôjsť. Sloboda prejavu nemá viesť k tomu, aby bol ktokoľvek v očiach širokej verejnosti fakticky videný vinným bez možnosti sa efektívne brániť proti obvineniam voči sebe. Informácia verejnosti o trestnom konaní, ako i na ňu nadväzujúca verejná diskusia, nesmú byť vedené v tom zmysle, že otázka viny je vopred rozhodnutá podľa prania politika či redaktora“. V podobných súvislostiach najvyšší súd už uviedol: „Ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde televíznym vysielaním, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. Takýto zásah, spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa nemajetkovej ujmy v peniazoch“ (R 45/2000). Možno zovšeobecniť, že prezumpcia neviny nebráni informovať o trestnom konaní alebo o okolnostiach, ktoré môžu opodstatňovať záver o tom, že sa niekto dopustil trestného činu. Plynú z nej však určité medze v spôsobe, akým má k takémuto prejavu dôjsť. Sloboda prejavu tak nemá viesť k tomu, aby bol ktokoľvek v očiach verejnosti fakticky uznaný vinným bez možnosti sa efektívne brániť proti obvineniam voči svojej osobe (zvlášť ak uvážime, že jednotlivec má častejšie horšie postavenie pri pomerovaní možnosti zoznámiť so svojím pohľadom verejnosť než médiá). V demokratickom právnom štáte sa tak záver o vine nesmie odvíjať od verejnej mienky, ale musí byť procesne adekvátnym spôsobom preukázaný v trestnom konaní.

24. Žalovaná v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením v poradí ďalšej „právnej otázky vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a určenie jej výšky“ (bod 3.4.2.) poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 89/97, sp. zn. 4 Cdo 15/03, sp. zn. 5 Cdo 202/2009 a sp. zn. 3 Cdo 108/2011. Žalovaná v tejto súvislosti uviedla, že súdna prax jasne určila, aké skutočnosti sú relevantné a ktoré podmienky musia byť splnené, aby mohla byť fyzickej osobe priznaná aj peňažná satisfakcia. V ďalšom poukázala aj na niektoré rozhodnutia EŠLP a ústavného súdu, vo vzťahu ku ktorým však platí už uvedené v bode 23.2.

24.1. Podobne ako je uvedené v bode 23.4., tiež námietky žalovanej v tejto časti podaného dovolania predstavujú jej skutkové tvrdenia a nesúhlas s právnym posúdením veci zo strany nižších súdov. Žalovaná k všeobecne formulovanej „právnej“ otázke o vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a určenie jej výšky v skutočnosti vyčíta súdom, že nesprávne posúdili túto otázku, pretože - ako výslovne ďalej uvádza dovolateľka „[s]amotný súd 1. inštancie priznal ...“, „na tieto fakty súdy neprihliadali, hoci predstavujú zásadnú skutočnosť, pre ktorú súdy nemali nároku ... vyhovieť“, „súdna prax jasne určila, aké skutočnosti sú relevantné a ktoré podmienky musia byť splnené...“, „v konaní neboli vykonané dôkazy, ktoré by preukázali splnenie predpokladov...“, „...súdy nezískali žiadne relevantné dôkazy...“, „...súd ...listinným dôkazom priznal prílišnú relevanciu...“, „...vyhlásenie predmetných osôb nie je možné považovať za riadnu svedeckú výpoveď“, „súd nekriticky prevzal a akceptoval tvrdenia z písomných vyjadrení“, „žalovaný považuje písomné vyjadrenie ... za irelevantný dôkaz“, „v súdnej praxi sa zásadne nemajetková ujma preukazuje svedeckými výpoveďami, a nie písomnými vyhláseniami ... váha takýchto dôkazov je nízka“, a svoju dovoláciu argumentáciu žalovaná uzavrela „[s]údy tým, že priznali žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, aj keď jej vznik ... nepreukázal, rozhodovali odlišne od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V skutočnosti žalovaná polemizovala, spochybňovala či kritizovala súdmi zistený skutkový stav, proces dokazovania a jeho hodnotenie, čo významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

24.2. Nie bez významu bol v okolnostiach posudzovanej veci (aj) obsah samotnej dovolateľkou nastolenej námietky, majúcej základ vo výklade ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ. Otázka - za akých okolností vzniká a aká má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so znížením dôstojnosti

alebo vážnosti človeka - je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Vyplyva to predovšetkým z toho, že citované zákonné ustanovenie predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, iba málo obmedzeného okruhu okolností. Je preto úlohou súdu, aby v každom jednotlivom prípade posudzoval závažnosť ujmy predovšetkým vo vzťahu k tým jednotlivým osobnostným sféram, ktoré poškodená osoba v žalobe uplatňuje. Pokiaľ je teda účelom § 421 ods. 1 písm. a/ CSP to, aby sa rozhodnutie odvolacieho súdu neodlišovalo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie základu a výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa v zásade ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk (ktoré sú navyše dané iba príkladom - „najmä“ a sú dané všeobecne - „značná miera zníženia dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti“, či „závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo“, pozn.) postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. Výnimku z vyslovenej zásady môže tvoriť iba arbitrárnosť alebo nenáležité odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia (napr. 3 Cdo 18/2016, 4 Cdo 171/2005, 5 Cdo 126/2007, 7 Cdo 180/2012 a tiež žalovanou uvádzané dovolacie rozhodnutia), o ktorý prípad však v danej veci nešlo. Súd prvej inštancie v bodoch 14 až 17 jeho dôvodov primerane dostatočným spôsobom uviedol právne východiská pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a určenie jej výšky (§ 13 OZ), ale predovšetkým aj ich premietnutie a konkretizáciu v rámci posudzovanej veci. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku poukázal na podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce dôvody napadnutého prvostupňového rozsudku, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil a na ktoré v podrobnostiach odkázal (§ 387 ods. 2 CSP), čím sa argumentácia súdu prvého stupňa stala relevantnou aj pre účely dovolacieho konania.

24.3. Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd aj v tejto časti dovolania k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplýva.

25. V neposlednom rade žalovaná dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odôvodnila tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku „prípustnosti prepisov odposluchov z trestného konania žalobcu“. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie EŠLP vo veci *Rádio Twist v. Slovenská republika*, na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 44/00, rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1774/14 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 64/2004. (bod 3.4.3.).

25.1. Napriek tomu, že aj v tejto časti dovolania žalovanej platí už uvedené v bodoch 3.4. (ostatná veta) a 20., dovolací súd sa predovšetkým zameril na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolaním napadnutým odvolacím rozhodnutím a rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, od ktorého sa odvolací súd odklonil. Na prvý pohľad je zrejmé, že dovolateľkou vyššie označené rozhodnutia nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP in fine). Na základe uvedeného najvyšší súd nemohol prihliadať na dovolateľkou označené súdne rozhodnutia (bod 23.2.). Dovolená argumentácia žalovanej, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je preto aj v tejto časti neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

25.2. Nosné dôvody uvádzané žalovanou v tejto časti dovolania sa týkali procesného správania sa súdu prvej inštancie (procesu dokazovania), ktoré pri dodržaní ďalších zákonných a súdnoaplikačných predpokladov môžu predstavovať vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP a nie nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ktorý dovolací dôvod žalovaná (kvalifikovane zastúpená advokátom) nesprávne uviedla.

26. Najvyšší súd procesne neprípustné dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

27. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.